

<https://doi.org/10.5817/RPT2018-2-4>

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY II/2018

DOMINIKA GALAJDOVÁ, FRANTIŠEK KASL, PAVEL LOUTOCKÝ, JAKUB MÍŠEK, TEREZA NOVOTNÁ, JAN ZIBNER, VERONIKA ŽOLNERČÍKOVÁ

URÁŽKA NA INSTAGRAMU A OCHRANA OSOBNOSTNÍCH PRÁV

Soud: Evropský soud pro lidská práva
 Věc: 24703/15
 Datum: 7. 2. 2018
 Dostupnost: hudoc.echr.coe.int

Egill Einarsson, veřejně známý islandský komik, spisovatel a novinář, byl na podzim 2011 obviněn, že se dopustil znásilnění. Státní zástupce vyšetřování zastavil pro nedostatek důkazů. V říjnu 2012 vyšel s Einarssonem rozhovor v celostátním magazínu, ve kterém se provokativně vyjadřoval k celé kauze. Ve stejný den zveřejnila na síti Instagram osoba X Einarssonovu upravenou fotografii s nápisem „Fuck you rapist bastard“. X se mylně domníval, že obrázek je neveřejný, a následně jej publikovaly noviny Vísir.¹ Einarsson po X neúspěšně požadoval, aby fotografii z účtu odstranil, omluvil se a zaplatil sankci za zásah do osobnostních práv.

Einarssonovu žalobu Obvodní soud v Reykjavíku zamítl s odkazem na povahu veřejné debaty a toho, že žalobce je veřejně známá osoba, a navíc se k dané věci nevybíravě vyjadřoval.² Tento závěr potvrdil Nejvyšší soud. Einarsson se proto obrátil na ESLP. Tvrdil, že Island nedokázal dostatečně ochránit jeho právo na soukromí ve smyslu čl. 8 Úmluvy, protože po rozsudku Nejvyššího soudu ho teď každý může označovat za sexuálního nási-

¹ Body 9–10 anotovaného rozhodnutí.

² Bod 13 anotovaného rozhodnutí.

lníka, ačkoli žádný takový trestný čin nespáchal.³ ESLP se zabýval otázkou, zda v daném případě došlo k zachování rovnováhy mezi právy chráněnými čl. 8 a čl. 10 Úmluvy.

ESLP s odkazem na svoji předchozí rozhodovací činnost (zejména případy Axell Springer a Von Hannover II) vycházel ze základních kritérií pro poměrování střetu práv chráněných čl. 8 a čl. 10. Nejprve hodnotil a konstatoval veřejnou známost Einarssona a jeho aktivní zapojení v debatě o sexuálním násilí, která byla jeho soudním procesem značně podnícena, a ve které dále dobrovolně vystupoval.⁴ Stejně tak ESLP souhlasil s hodnocením, že napadená zveřejněná informace mohla být legitimní součástí této veřejné debaty.⁵ K formě publikace ESLP připomněl své předchozí rozhodnutí Delfi AS a konstatoval, že informace publikovaná online může mít větší dopad a důsledky než informace publikovaná tiskem.⁶ Povahou publikace prostřednictvím sociální sítě se soud více nezabýval. Klíčovým bodem případu se stalo rozlišení mezi faktickým tvrzením a hodnotovým soudem. Zatímco národní soudy považovaly napadené tvrzení za hodnotový soud, ESLP jej určil za faktické tvrzení, a to zejména s odkazem na časovou blízkost jeho publikace od ukončení trestního řízení.⁷

Vzhledem k výše uvedenému ESLP konstatoval porušení čl. 8 Úmluvy.

³ Bod 25 anotovaného rozhodnutí.

⁴ Body 43-44 anotovaného rozhodnutí.

⁵ Bod 45 anotovaného rozhodnutí.

⁶ Bod 46 anotovaného rozhodnutí.

⁷ Bod 51 anotovaného rozhodnutí.

LHŮTA PRO PODÁNÍ DOVOLÁNÍ E-MAILEM

Soud: Nejvyšší soud České republiky

Věc: 23 Cdo 3214/2017

Datum: 27. 2. 2018

Dostupnost: nsoud.cz

Původní spor mezi žalobcem a žalovanými (pozdějšími dovozatelkami) se týkal negatorní žaloby na zdržení se šíření a propagace mobilních domů.

Městský soud v Praze v prvním stupni rozhodl ve prospěch žalobce. Žalované se odvolaly k Vrchnímu soudu v Praze, který část výroků soudu prvního stupně potvrdil a část z nich zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu, který rozhodoval v prvním stupni k dalšímu řízení. Rozsudek odvolacího soudu byl doručen právnímu zástupci žalovaných do datové schránky dne 3. 10. 2016. Proti té části rozsudku odvolacího soudu, kterou tento soud potvrdil výroky soudu prvního stupně, podaly žalované e-mailem dovolání prostřednictvím svého právního zástupce datované 5. 12. 2016 s doloženým časem odeslání 23:58 hod., což byl poslední den zákonné lhůty k podání dovolání. Dovolání bylo však doručeno do e-mailové schránky Nejvyššího soudu až dne 6. 12. 2016 v 00:00:47 hod.

Nejvyšší soud se zabýval otázkou zachování lhůty pro podání dovolání v případě, že bylo odesláno e-mailem ve lhůtě, nicméně soudu dorazilo až po uplynutí zákonné lhůty pro podání dovolání.

Procesní lhůty občanskoprávního procesu upravuje § 240 odst. 1) a odst. 2) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen o.s.ř.). Počítání lhůt obecně je upraveno v § 57 odst. 2) a odst. 3) o.s.ř.

Nejvyšší soud v odůvodnění zmiňuje nejednotnou rozhodovací praxi Ústavního soudu a sám se ztotožňuje s těmi závěry Ústavního soudu, které považují dojití dovolání po uplynutí lhůty za zmeškání lhůty, a to i v případě, že bylo dovolání odesláno před uplynutím lhůty. Ústavní soud zde argumentuje tím, že lhůtu nelze vykládat z materiálního hlediska a že plynutí času je skutečností nezávislou na soudním rozhodnutí. Dále se Nejvyšší soud ztotožňuje se závěry Ústavního soudu nepovažující provozovatele e-

mailové schránky za držitele poštovní licence či za jiný orgán, který má povinnost podání doručit. Nejvyšší soud dále dodává, že pokud je dovolatelkami zvolena pro doručování služba soukromé osoby, tak případné vady v doručování plynoucí z této volby nese také tato strana.

Nejvyšší soud se v odůvodnění ztotožnil s těmito závěry Ústavního soudu a dovolání odmítnul pro opožděnost.

DORUČOVÁNÍ DO DATOVÉ SCHRÁNKY ZŘÍZENÉ NA SOUKROMOU OSOBU

Soud: Nejvyšší soud České republiky
Věc: 20 Cdo 3887/2017
Datum: 24. 4. 2018
Dostupnost: nsoud.cz

Povinný, vůči němuž bylo, jako vůči fyzické osobě podnikající, vedeno exekuční řízení, měl zřízenou datovou schránku jen jako fyzická osoba “nepodnikající”. Exekuční titul tak byl exekučním soudem zaslán prostřednictvím poštovních služeb na adresu sídla povinného, kde ovšem nebyl zastížen.

Povinný takové doručení (a nastalou fikci doručení) nepovažoval za účinné a postupně v dovolání uvedl, že zákon o elektronických úkonech nestanovuje, do které datové schránky mají být soudní písemnosti fyzické osobě doručovány (jestli do datové schránky zřízené fyzické osobě nebo do schránky zřízené podnikající fyzické osobě).

Nejvyšší soud se tak zabýval tím, jestli bylo možno doručení prostřednictvím poštovních služeb brát jako účinné nebo jestli bylo nutno primárně doručovat do datové schránky fyzické osoby (bez ohledu na “rolí”), pokud byla danému subjektu zřízena.

Nejvyšší soud v této otázce nejprve analyzoval předchozí rozhodovací praxi a odkázal především na své stanovisko pléna PlsN 1/2015. Právě v souvislosti s předchozími rozhodnutími, a také vzhledem k tomu, že zákon o elektronických úkonech v případě fyzické osoby striktně rozlišuje da-

tovou schránku fyzické osoby a datovou schránku podnikající fyzické osoby, zdůraznil, že fyzická osoba může být současně držitelem více datových schránek. Dále uvedl, že při doručování je nezbytné rozlišovat typ datové schránky. Pro dodržení postupu pro doručování stanoveného zákonem tak musí být doručováno do takového typu datové schránky, který odpovídá příslušné roli adresáta v daném řízení.

Nejvyšší soud uzavřel, že pokud má daná osoba (povinný) zřízeno jen datovou schránku jako fyzická osoba a je jí při tom doručována písemnost jako fyzické osobě podnikající, je nutno jí v tomto případě doručovat prostřednictvím pošty (respektive způsobem odlišným od doručování do datové schránky) a nikoli do datové schránky zřízené fyzické osobě „nepodnikající“. Zvolený způsob doručování exekučního titulu tak byl v daném případě správný.

OCHRANA ZEMĚPISNÉHO OZNAČENÍ SCOTCH WHISKY A OZNAČENÍ VÝROBKU GLEN BUCHENBACH

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-44/17 (Scotch Whisky Association)
Datum: 7. 6. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Žalovaný uváděl na trh whisky s označením „Glen Buchenbach“, vyráběnou palírnou v Německu. Štítek na lahvích této whisky obsahoval mimo jiné následující údaje: „Waldhornbrennerei“ (palírna Waldhorn) „Glen Buchenbach“, „Swabian Single Malt Whisky“ (švábská single malt whisky), „Deutsches Erzeugnis“ (německý výrobek).⁸ Žalobce Scotch Whisky Association (dále jen „SWA“) dohlíží na ochranu obchodu se skotskou whisky ve Skotsku i v zahraničí. SWA podala k zemskému soudu v Hamburku žalobu, kterou se domáhala, aby žalovaný přestal uvádět na trh whisky, u níž se nejedná o skotskou whisky, pod názvem „Glen Buchenbach“, a to z důvodu,

⁸ Bod 10 anotovaného rozhodnutí.

že užívání tohoto názvu je v rozporu s nařízením č. 110/2008⁹, které chrání zeměpisná označení mezi nimiž je uvedeno i označení „Scotch Whisky“.

Zemský soud uvedl, že pro posouzení opravného prostředku uplatněného žalovaným je rozhodující výklad čl. 16 písm. a) až c) nařízení č. 110/2008¹⁰. Z tohoto důvodu rozhodl soud přerušit řízení a položit soudnímu dvoru několik předběžných otázek týkajících se výkladu pojmů „nepřímého obchodního použití“, „připomenutí“ a „jiného lživého nebo klamavého údaje“ v souvislosti s ochranou zeměpisného označení dle nařízení č. 110/2008.

Dle soudního dvora „nepřímé obchodní použití“ předpokládá, že se označení objevuje v dodatkových marketingových nebo informačních nástrojích, jako je např. reklama na výrobek. Z tohoto důvodu by čl. 16 písm. b) nařízení č. 110/2008 pozbyl svůj účinek, pokud by se již písmeno a) tohoto článku vykládalo širokým způsobem tak, že by bylo použitelné, jakmile by sporný název u relevantní veřejnosti vyvolal jakoukoli myšlenkovou asociaci se zapsaným zeměpisným označením.¹¹ Toto ustanovení musí být vykládáno v tom smyslu, že k prokázání existence „nepřímého obchodního použití“ musí být sporný prvek používán ve formě, která je totožná s tímto označením či foneticky nebo vzhledově podobná. K druhé otázce soudní dvůr uvedl, že se pojem „připomenutí“ vztahuje na situaci, kdy výraz použitý k označení výrobku zahrnuje část chráněného označení tak, že setká-li se spotřebitel s názvem výrobku v mysli se mu vybaví obraz

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 110/2008 ze dne 15. ledna 2008 o definici, popisu, obchodní úpravě, označování a ochraně zeměpisných označení lihovin a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1576/89 (dále jen „nařízení č. 110/2008“).

¹⁰ Znění čl. 16 písm. a) až c) nařízení č. 110/2008: „Aniž je dotčen článek 10, jsou zeměpisná označení zapsaná v příloze III chráněna proti: a) jakémukoli přímému nebo nepřímému obchodnímu použití pro výrobky, na které se zápis nevztahuje, jsou-li tyto výrobky srovnatelné s lihovinou zapsanou pod tímto zeměpisným označením nebo pokud používání tohoto označení těžší z dobré pověsti zapsaného zeměpisného označení; b) jakémukoli zneužití, napodobení nebo připomenutí, a to i tehdy, je-li uveden skutečný původ výrobku nebo je-li zeměpisné označení přeloženo nebo doprovázeno výrazy jako „jako“, „typu“, „stylu“, „značky“, „s příchutí“ nebo podobnými výrazy; c) jakémukoli jinému lživému nebo klamavému údaji o provenienci, původu, povaze nebo základních vlastnostech výrobku použitému v jeho popisu, obchodní úpravě nebo označení, který by mohl vyvolat mylný dojem, pokud jde o původ výrobku;...“

¹¹ Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

výrobku, jehož označení je chráněno.¹² Zároveň soudní dvůr stanovil, že zjištění fonetické a vzhledové podobnosti sporného názvu výrobku s chráněným zeměpisným označením nepředstavuje nezbytnou podmínku pro prokázání „připomenutí“.¹³ Jedná se totiž pouze o jedno z kritérií, které musí vzít vnitrostátní soud v úvahu při posuzování. Z toho vyplývá, že není vyloučeno, aby se o „připomenutí“ jednalo i v případě, že taková podobnost chybí. Kromě výše uvedených kritérií soudní dvůr uvedl, že musí být případně zohledněno i kritérium „pojmové blízkosti“ existující mezi výrazy v různých jazycích, jelikož tato blízkost může být rovněž takové povahy, že může vyvolat v mysli spotřebitele obraz výrobku, jehož zeměpisné označení je chráněno. Nadto k prokázání „připomenutí“ není namísto zohlednit kontext, do něhož je sporný prvek zasazen (upřesnění skutečného původu výrobku). V závěru soudní dvůr uvedl, že čl. 16 písm. c) nařízení č. 110/2008 rozšiřuje rozsah ochrany tím, že zahrnuje i „jakýkoli jiný údaj“, tedy informace poskytované spotřebitelům, které jsou uvedeny v popisu, obchodní úpravě nebo označování dotčeného výrobku, a ač nepřipomínají chráněné zeměpisné označení, jsou kvalifikovány jako „lživé nebo klamavé“.¹⁴ Soudní dvůr odkázal na stanovisko generálního advokáta, kdy dosažení cílů ochrany zeměpisných označení by bylo ohroženo, kdyby tato ochrana mohla být omezena okolností, že vedle „lživého nebo klamavého údaje“ jsou uvedeny i doplňující informace. Toto by znamenalo uznání možnosti užití chráněného označení za podmínky, že je doplněno o přesné informace.

¹² Rozsudek ze dne 21. ledna 2016, *Viiniverla*, C-75/15, EU:C:2016:35.

¹³ Bod 49 citovaného rozhodnutí.

¹⁴ Bod 65 anotovaného rozhodnutí.

BARVA NENÍ TVAR

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Spojené věci: C-163/16 (Louboutin a Christian Louboutin)
Datum: 12. 6. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Christian Louboutin podal v roce 2009 přihlášku ochranné známky Beneluxu, kterou Úřad Beneluxu pro duševní vlastnictví v roce 2010 zapsal. Ochranná známka spočívala v červené barvě (Pantone 18-1663TP) umístěné na podrážce boty, přičemž obrys boty nebyl součástí známky, ale jeho účelem bylo zvýraznit její umístění. Společnost Van Haren pak během roku 2012 prodávala obuv s červenou podrážkou, čímž podle Louboutina zasáhla do jeho práv z ochranné známky.¹⁵

Louboutin žaloval Van Haren u nizozemských soudů pro porušení práv vyplývajících z dané ochranné známky. Soudy postupně konstatovaly neoddělitelnou spjatost červené barvy s podrážkou boty, schopnosti spotřebitelů identifikovat danou obuv jako obuv žalujícího a významnost barvy na podrážce pro rozhodování o její koupi.¹⁶ S ohledem na nejasný výklad pojmu část výrobku a tvar v tomto kontextu však soud v Haagu (Rechtbank Den Haag) položil předběžnou otázku.

Soudní dvůr Evropské unie byl tázán, zda je pojem „tvar“ ve smyslu čl. 3 odst. 1 písm. e) bodu iii) směrnice 2008/95/ES omezen na trojrozměrné vlastnosti výrobku, jako jsou jeho obrysy, rozměry nebo objem (s možným trojrozměrným vyjádřením), nebo zahrnuje i další vlastnosti výrobku (jejichž trojrozměrné vyjádření není možné), jako například barvu.

Soudní dvůr při výkladu upozornil na význam pojmu „tvar“ v souladu s obvyklým smyslem v běžném jazyce a s ohledem na daný kontext případu.¹⁷ Po konstatování výkladu Evropské komise, která chápe tvar jako soubor linií nebo obrysů vymezuujících výrobek v prostoru, Soudní dvůr

¹⁵ Body 6-11 anotovaného rozhodnutí.

¹⁶ Body 15 a 16 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

zhodnotil, že pokud má ochranná známka chránit pouze použití barvy na daném místě výrobku, takové označení není tvořeno výlučně tvarem.¹⁸

Soudní dvůr tak uzavřel, že označení spočívající v barvě použité na podrážce boty s vysokým podpatkem, jako je označení dotčené ve věci v původním řízení, není tvořeno výlučně „tvarem“ ve smyslu směrnice.¹⁹

Rozhodnutí reaguje na postupné tendence o extenzivní výklad základních definičních pojmů v oblasti duševního vlastnictví. Vedle toho, že pomáhá řešit další z výkladových nuancí, ukazuje, že v případě definičních znaků v oblasti průmyslových práv Soudní dvůr zastává restriktivní pozici.

VÝROBCE ELEKTRINY JE V POSTAVENÍ DISTRIBUTORA VE VZTAHU K ELEKTRINĚ POUŽÍVANÉ PRO VLASTNÍ SPOTŘEBU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-90/17 (Turbogás)

Datum: 27. 6. 2018

Dostupnost: curia.europa.eu

Předmětem sporu společnosti Turbogás provozující v Portugalsku elektrárnu bylo malé množství vyrobené elektřiny, které je následně spotřebováváno při procesu výroby.²⁰ V roce 2014 proběhla u Turbogás kontrola daňového a celního úřadu, který vyměřil za tuto elektřinu nedoplatek. Úřad argumentoval absencí prohlášení o uvolnění elektřiny ke spotřebě podle portugalského zákona o spotřebních daních.²¹

Na návrh Turbogás byl ustaven rozhodčí soud.²² Ten položil předběžné otázky SDEU, neboť má za to, že vyřešení sporu závisí na výkladu čl. 21 odst. 5 třetího pododstavce směrnice o zdanění energetických produktů a elektřiny²³.

¹⁸ Bod 24 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹⁹ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

²⁰ Body 12–14 anotovaného rozhodnutí.

²¹ Bod 16-17 anotovaného rozhodnutí.

²² Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

Předmětný článek stanoví: „Subjekt vyrábějící elektřinu pro vlastní použití se považuje za distributora. Bez ohledu na čl. 14 odst. 1 písm. a) mohou členské státy osvobodit malé výrobce elektřiny od daně, pokud jsou zdaněny energetické produkty [použité] pro výrobu této elektřiny.“²⁴ Obsahem první předběžné otázky je, zda je předpokladem pro osvobození, aby byl distributor „malým výrobcem“. Druhá předběžná otázka míří na to, zda má vliv skutečnost, že Turbogás je velkým výrobcem energie na celostátní úrovni, když je jako součást procesu spotřebována jenom malá část vyráběné energie.²⁵

SDEU otázky přeformuloval na posouzení, zda předmětná spotřeba spadá pod čl. 14 odst. 1 písm. a) Směrnice, který od daně osvobozuje energetické produkty a elektřinu používané k výrobě elektřiny, a zda se toto osvobození vztahuje pouze na distributory podle čl. 21 odst. 5 třetího pododstavce.²⁶ SDEU shledal, že portugalský výklad, že distributor musí být pro osvobození od daně zároveň malým výrobcem, vycházel z chybného překladu Směrnice, ve kterém došlo k propojení obou vět předmětného ustanovení.²⁷

SDEU dospěl k závěru, že subjekt vyrábějící elektřinu pro vlastní použití, bez ohledu na její množství a jeho hlavní ekonomickou činnost, musí být považován za „distributora“, na jehož činnost se vztahuje osvobození od daně.²⁸ Nesplnění formálních požadavků národního práva (nepředložení prohlášení o uvolnění elektřiny) pak nemůže zpochybnit osvobození od daně podle práva unijního.²⁹

Zajímavým aspektem rozhodnutí je přístup SDEU k nesouladu v jazykových zněních. Ten stanoví, že jedna jazyková verze nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad unijního práva.³⁰

²³ Směrnice Rady 2003/96/ES ze dne 27. října 2003, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny.

²⁴ Bod 5 anotovaného rozhodnutí.

²⁵ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

²⁶ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

²⁷ Body 28-29 anotovaného rozhodnutí.

²⁸ Body 23-33 anotovaného rozhodnutí a bod 45 anotovaného rozhodnutí.

²⁹ Bod 44 anotovaného rozhodnutí.

³⁰ Bod 30 anotovaného rozhodnutí.

SHROMAŽĎOVÁNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ ČLENY NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI V RÁMCI PODOMNÍ KAZATELSKÉ ČINNOSTI

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-25/17 (Jehovan todistajat)
Datum: 10. 7. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Finské odnoži náboženské společnosti Svědkové Jehovovi bylo rozhodnutím finské komise pro ochranu údajů (*tietosuojalautakunta*) zakázáno shromažďování nebo zpracování osobních údajů v rámci podomní kazatelské činnosti, pokud nejsou splněny podmínky finské právní úpravy zpracovávání osobních údajů.

Komise pro ochranu údajů dospěla k závěru, že Svědkové Jehovovi i jejich členové jsou společně správci podomně získaných osobních údajů. To bylo napadeno u správního soudu, který se s tímto závěrem neztotožnil a rozhodnutí zrušil. Rozsudek napadl inspektor ochrany údajů (*tietosuojalautuutettu*) u nejvyššího správního soudu (*Korkein hallinto-oikeus*), který podal ve věci předběžnou otázku.

Soudní dvůr ve věci nejprve musel posoudit, zda popsaná činnost představuje zpracování osobních údajů spadající do působnosti směrnice 95/46/ES o ochraně osobních údajů. Druhou otázkou bylo, zda soubor shromážděných údajů naplňuje definici pojmu ‚rejstřík‘, dle článku 2 písm. c) směrnice 95/46/ES. Nakonec pak Soudní dvůr odpověděl také na dotaz, zda je na místě za správce považovat i náboženskou společnost, pokud k údajům mají přístup jen jednotliví podomní kazatelé.³¹

K první otázce Soudní dvůr zopakoval ustálené diktum, že účelem směrnice je zajištění vysoké úrovně ochrany základních práv a svobod fyzických osob a musí tedy být v tomto směru vykládána. Na činnost Svědků Jehovových se neuplatní výjimky z působnosti v článku 3 odst. 2 směrnice, jelikož se nejedná o činnost vlastní státním orgánům,³² ani o výlučně osobní

³¹ Bod 24 anotovaného rozhodnutí.

³² Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

činnost, jelikož kazatelská činnost přesahuje soukromou sféru projevu náboženského vyznání zvěstovatelů.³³ Nadto dochází k předávání části údajů kontaktovaných osob za účelem vytváření seznamů těch, kdo si nepřejí být znovu navštíveni.³⁴ V souvislosti s druhou otázkou Soudní dvůr zdůraznil, že článek 2 písm. c) směrnice definuje „rejstřík osobních údajů“ široce jako „jakýkoli“ uspořádaný soubor osobních údajů.³⁵ Předmětný soubor osobních údajů shromážděných v rámci podomní kazatelské činnosti je užíván jako referenční pomůcka na usnadnění organizování opakovaných návštěv a je pro tento účel uspořádán podle potřebných kritérií, např. geografické oblasti.³⁶ Konkrétní způsob uspořádání je pak irrelevantní, pokud dostatečně svému účelu.³⁷ Jde tedy o rejstřík dle článku 2 písm. c) směrnice a není k tomu nezbytné, aby obsahoval specifické kartotéky, seznamy či jiné systémy sloužící k vyhledávání.³⁸ Při výkladu třetí otázky soud upozornil na svůj nedávný rozsudek, kde uvedl, že pojem „správce“ může podle okolností odkazovat i na více než jeden odpovědný subjekt, což však neznamená, že dané subjekty mají stejný podíl odpovědnosti za zpracování.³⁹ Společná odpovědnost správců nadto nepředpokládá, že budou mít všichni přístup k údajům.⁴⁰ O konkrétním zpracování sice rozhodují jednotliví kazatelé, jde však o součást jejich kazatelské činnosti v rámci náboženské společnosti, přičemž jde o jednu ze základních forem působení této společnosti, kterou tato společnost organizuje, koordinuje a podporuje.⁴¹ Soud tedy dospěl k závěru, že shromažďování osobních údajů slouží k do-

³³ Bod 50 anotovaného rozhodnutí.

³⁴ Bod 45 anotovaného rozhodnutí.

³⁵ Bod 56 anotovaného rozhodnutí.

³⁶ Body 59 a 60 anotovaného rozhodnutí.

³⁷ Bod 61 anotovaného rozhodnutí.

³⁸ Bod 62 anotovaného rozhodnutí.

³⁹ Body 65 a 66 anotovaného rozhodnutí odkazující na nedávný rozsudek SDEU ze dne 5. června 2018 ve věci *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, sp. zn. C-210/16, body 28, 29, 43 a 44. Rozhodnutí bylo anotováno v přehledu judikatury v předchozím čísle *Revue pro právo a technologie* č. 17/2018, str. 88-89.

⁴⁰ Bod 69 anotovaného rozhodnutí taktéž odkazující na rozsudek ve věci *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein*, bod 38.

⁴¹ Bod 70 anotovaného rozhodnutí.

sahování cíle této náboženské společnosti a ta je tudíž spolupodílejícím se správcem údajů, bez ohledu na organizační autonomii kazatelů.⁴²

ORGANISMY ZÍSKANÉ TECHNIKAMI MUTAGENEZE JAKO GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-528/16 (Confédération paysanne)
Datum: 25. 7. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Organismy získané technikami mutagenese jsou organismy, které nevznikly tzv. „transgenezí“, tedy vnesením genů z jiných organismů (což je „tradiční“ způsob vzniku geneticky modifikovaných organismů), ale jinými molekulárně biologickými postupy editace DNA.

Jedny z francouzských zemědělských odborů a osm francouzských sdružení zabývajících se informováním o nebezpečích týkajících se produkce geneticky modifikovaných organismů v původním sporu navrhovali žalobou zrušení rozhodnutí předsedy vlády, kterým byla zamítnuta žádost o zrušení příslušného ustanovení francouzského zákoníku životního prostředí, které provádí směrnici 2001/18/ES a které vylučuje mutagenese z definice technik vedoucích ke genetické modifikaci.⁴³ Žalobci argumentovali zejména stejnými nepříznivými účinky na životní prostředí, jako mají organismy vznikající transgenezí, což je zejména vznik plevelů odolných vůči herbicidům, z toho vyplývající potřeba vzniku nových druhů herbicidů a s tím související znečišťování životního prostředí, hromadění rakovinných molekul nebo endokrinních disruptorů v pěstovaných organismech a vznik nežádoucích mutací. Na produkci organismů získaných mutagenese se však nevztahují přísné povinnosti uvádění na trh uvedené ve směrnici 2001/18/ES.⁴⁴ Oproti tomu předseda vlády a ministr zemědělství, potravinářství a lesnictví argumentovali tím, že tvrzená nebezpečí nejsou

⁴² Body 71, 73 a 74 anotovaného rozhodnutí.

⁴³ Bod 20 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁴ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

důsledkem genetické modifikace rostliny, ale pouze důsledkem pěstitelských postupů a že se podobají spontánním mutacím a mohou být eliminovány.⁴⁵

Soudní dvůr se poté zabýval předběžnými otázkami týkajícími se zejména toho, zda jsou organismy získané mutagenezí vyloučeny z povinností uvedených ve směrnici 2001/18/ES podle jejích čl. 2 a 3 a příloh I A a I B a ve směrnici 2002/53/ES podle čl. 4, které se týkají podmínek pro uvolňování a uvádění geneticky modifikovaných organismů na trh, či zda na ně tyto povinnosti mají také dopadat vzhledem k vývoji technik genetického inženýrství.⁴⁶

Soudní dvůr nejprve dovedl, že výjimku, která vylučuje z působnosti směrnice 2001/18/ES organismy získané technikami, které jsou již dlouho bezpečně používány, nelze z logiky věci aplikovat na nové metody mutagenese, které se objevily až po přijetí této směrnice, směrnice tedy reguluje uvádění i těchto organismů na trh.⁴⁷ Z tohoto výroku dále dovedl, že se na předmětné organismy vztahuje taktéž směrnice 2002/53/ES a povinnosti z ní vyplývající pro uvádění osiv a sadeb geneticky modifikovaných organismů na trh, tedy povinnost přijmout veškerá vhodná opatření, aby se zabránilo nepříznivým účinkům na lidské zdraví a život.⁴⁸ Současně Soudní dvůr judikoval, že členským státům dále svědčí právo vztáhnout na některé organismy spadající pod výjimku vyloučení z působnosti směrnice 2001/18/ES povinnosti této směrnice či jiné povinnosti.⁴⁹

Závěr tohoto rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie v praxi znamená, že na organismy vznikající novými technikami mutagenese, na které doteď nedopadaly poměrně přísné povinnosti výše uvedených směrnic, pod působnost těchto směrnic spadají, a tudíž je jejich uvádění na trh v rámci těchto regulací mnohem komplikovanější.

⁴⁵ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁶ Bod 25 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁷ Body 51 a 54 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁸ Bod 67 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁹ Bod 82 anotovaného rozhodnutí.

K PŘÍPUSTNOSTI DŮKAZU TAJNĚ POŘÍZENÝM ZÁZNAMEM Z PORADY SENÁTU SOUDU

Soud: Ústavní soud České republiky

Věc: III. ÚS 4071/17

Datum: 31. 7. 2018

Dostupnost: nalus.usoud.cz

Ústavní soud se zabýval porušením ústavně zaručeného práva stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod. K tomu mělo dojít zamítnutím námitky podjatosti proti předsedkyni senátu v návaznosti na její dehonestující výroky na účel stěžovatele a jeho obhájce, které byly skrytě nahrány během tajné porady senátu bez jejího vědomí.

Krajský soud, u kterého bylo vedeno předmětné trestní řízení, námitku označil za nedůvodnou, jelikož záznam byl pořízen nezákonně.⁵⁰ Vrchní soud tomuto verdiktu přisvědčil a dále zdůraznil, že existují důvodné pochybnosti o autenticitě pořízeného záznamu, jelikož stěžovatel nedoložil kým, kdy a kde byl záznam pořízen. Doplnil, že došlo k nepřipustnému narušení práva nahrávané soudkyně na nedotknutelnost osoby a soukromí a k záznamu tudíž nelze přihlížet.⁵¹

Stěžovatel podal proti rozhodnutí ústavní stížnost, ve které zdůraznil, že není původcem zvukového záznamu, který dohledal na webu internetové televize XTV.⁵² Uvedl, že předsedkyně senátu jeho pravost nepopřela, ač k tomu měla prostor. Vrchnímu soudu vytkl neuplatnění testu proporcionality a zdůraznil, že jeho požadavek na provedení dokazování předmětným záznamem ob stojí z hlediska jednotlivých komponent tohoto testu.⁵³ Podle stěžovatele nelze zamítnout provedení důkazu jen proto, že není zřejmý

⁵⁰ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁵¹ Bod 3 anotovaného rozhodnutí.

⁵² Bod 11 anotovaného rozhodnutí.

⁵³ Bod 14 anotovaného rozhodnutí.

jeho původ, zvláště s přihlédnutím ke skutečnosti, že jeho vypovídací hodnota tímto nebyla nijak dotčena.⁵⁴

Ústavní soud při posuzování přípustnosti záznamu zdůraznil, že ze zásady bezprostřednosti plyne, že soud má čerpat důkazy z pramene, je-li možno, co nejbližšího zjišťované skutečnosti.⁵⁵ Přisvědčil stěžovateli v tom ohledu, že samotná předsedkyně senátu autenticitu záznamu nepopřela, soud tedy vycházel ze zjištění, že záznam je autentický.⁵⁶ Soud shledal, že vyjádření se přímo netýkala porady o usnesení v předmětném řízení a nejsou tedy v režimu § 127 odst. 1 trestního řádu ukládajícím mlčenlivost o obsahu porady.⁵⁷ Soud projevil pochopení pro obavy vrchního soudu z možného zneužití tajného záznamu porady, shledal jej však v předmětné věci za přípustný důkaz.⁵⁸ Uznal, že tajné nahrávání představuje závažný zásah do soukromí, zdůraznil však potřebu provedení testu proporcionality ve vztahu ke všem dotčeným osobám a ke všem zveřejněným informacím.⁵⁹ Celkově pak shrnul, že nelze upřít převahu veřejného zájmu na uplatnění informací v trestním řízení před ochranou soukromí předsedkyně senátu, jde-li o její tvrzení způsobilá vyvolat pochybnosti o její nepodjatosti.⁶⁰ Nelze tedy uvažovat o tom, že provedení tohoto důkazního prostředku by zasahovalo v nepřiměřené míře do soukromí jakékoliv osoby či by bylo zneužito k jiným účelům.⁶¹ Podle názoru soudu pejorativní vyjádření na adresu obhájce stěžovatele opodstatňuje závěr, že přinejmenším z hlediska objektivního testu podjatosti nelze předsedkyni senátu považovat za nestrannou, což ke zrušení napadeného usnesení vrchního soudu postačuje.⁶² Pejorativní až vulgární výrazy účastníků řízení vůči soudcům jsou dle judikatury ESLP chráněny pouze výjimečně, podle soudu tedy není

⁵⁴ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁵ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁶ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁷ Bod 50 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁸ Bod 51 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁹ Bod 63 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁰ Bod 64 anotovaného rozhodnutí.

⁶¹ Bod 68 anotovaného rozhodnutí.

⁶² Bod 78 anotovaného rozhodnutí.

věcně udržitelné srovnatelné výroky tolerovat ani tehdy, jsou-li proneseny soudci vůči obviněným a jejich obhájčům, byť měly být takto negativně "hodnoceným" osobám zůstat skryté.⁶³ Ústavní soud proto ústavní stížnosti vyhověl a napadené rozhodnutí vrchního soudu zrušil.⁶⁴

DALŠÍ KROK VE SDĚLOVÁNÍ VEŘEJNOSTI

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-161/17 (Renckhoff)
Datum: 7. 8. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Střední škola ve Waltrop vystavila volně na své webové stránce referát studentky, který obsahoval fotografii převzatou z cestovatelského webu. Fotografie byla doprovázena odkazem na původní adresu. Proti takovému počínání se však ozval Dirk Renckhoff coby fotograf dotčené fotografie, který namítal, že poskytl právo k užití fotografie jen cestovatelskému webu. Počínání školy proto mělo porušovat jeho autorské právo.⁶⁵

Soud prvního stupně rozhodl o odškodnění Renckhoffa a uložil škole fotografii z webu stáhnout.⁶⁶ Odvolací Vrchní zemský soud v Hamburku pak považoval počínání školy za oddělení fotografie od prvotního zveřejnění na cestovatelském webu.⁶⁷ Poslední stupeň, spolkový soudní dvůr, spatřoval největší problém v kritériu nové veřejnosti dle unijní judikatury.⁶⁸

Soudní dvůr proto řešil předběžnou otázku, zda je vložení díla (volně přístupného se svolením nositele autorského práva pro všechny uživatele internetu) do veřejně přístupných internetových stránek zpřístupněním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29/ES, pokud je dílo nejprve zkopírováno na server a odtud nahráno na internetové stránky.

⁶³ Bod 79 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁴ Bod 82 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁵ Body 6-8 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁶ Bod 9 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁷ Bod 10 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁸ Body 11 a násl. anotovaného rozhodnutí.

Soudní dvůr po zopakování judikatury k posuzování znaku originality a tvůrčí svobody v případě fotografie⁶⁹ a k problematice sdělování veřejnosti, kterýžto institut se skládá ze „sdělování“ a „veřejnosti“, upozornil na kritérium „nové“ veřejnosti.⁷⁰ Po eliminaci kritéria nové specifické technologie použité ke sdělování (čímž by mohlo dojít k naplnění znaku veřejnosti) upozornil na roli přiměřených odměn a prvotní zpřístupnění nositelem autorských práv.⁷¹ Soudní dvůr pak odmítl aplikaci stávající judikatury ke sdělování veřejnosti prostřednictvím hypertextových odkazů.⁷² V tomto případě totiž nedochází (na rozdíl od hypertextových odkazů) k umožnění šíření informací, ale naopak k narušení rovnováhy práv, přičemž rozmnožením díla na soukromém serveru a umístěním online na jiný web došlo k naplnění kritéria nové veřejnosti.⁷³ Na rozdíl od tohoto případu totiž dojde-li v případě hypertextových odkazů ke smazání původního obsahu, použitý odkaz se stane nefunkčním, kdežto v tomto případě nikoliv.⁷⁴

V závěru tedy pojem sdělování veřejnosti zahrnuje zpřístupnění online na internetových stránkách fotografie, která předtím byla bez omezujícího opatření zabraňujícího jejímu stažení a se svolením nositele autorského práva zveřejněna na jiných internetových stránkách.⁷⁵

Vedle budování doktríny sdělování veřejnosti mimo hypertextové odkazy je v tomto kontextu zajímavé upozornit na stanovisko generálního advokáta, které ve svém textu upozorňuje na problémy internetu, zdání volné dostupnosti a myšlenky formální ochrany autorského práva, jakož i nežádoucí dopady, které toto rozhodnutí může mít.

⁶⁹ Bod 14 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁰ Body 18 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁷¹ Body 24 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁷² Body 38 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁷³ Body 41 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁷⁴ Bod 44 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁵ Bod 47 anotovaného rozhodnutí.

OPRÁVNĚNÍ KOLEKTIVNÍHO SPRÁVCE A ODPOVĚDNOST ZA PRONÁJEM IP ADRES A INTERNETOVÝCH STRÁNEK

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-521/17 (SNB-REACT)

Datum: 7. 8. 2018

Dostupnost: curia.europa.eu

SNB-REACT, organizace se sídlem v Amsterdamu zajišťující kolektivní zastupování majitelů ochranných známek, podala k soudu prvního stupně v Harju návrh, kterým se domáhala, aby žalovaný D. Mehta ukončil porušování práv deseti jejích členů, aby se zdržel jejich dalšího porušování a aby mu byla uložena náhrada způsobené škody. Dle SNB-REACT zaregistroval D. Mehta názvy internetových domén protiprávně obsahující označení totožná s ochrannými známkami jejích členů, a provozuje internetové stránky, na nichž bylo protiprávně prodáváno zboží nesoucí tato označení. D. Mehta uvedl, že nezaregistroval názvy domén a webové stránky, na něž poukazuje SNB-REACT, ani nijak neužíval označení totožná s ochrannými známkami členů této organizace. Žalovaný uznal, že je držitelem 38 000 IP adres, které pronajímá dvěma společnostem a musí tak být považován pouze za poskytovatele služby informační společnosti.

Odvolací soud položil Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky. V první otázce se Soudní dvůr vyjadřoval, zda má být dle čl. 4 písm. c) směrnice 2004/48/ES⁷⁶ přiznáno organizaci kolektivní správy oprávnění žádat vlastním jménem o použití nápravných opatření podle této směrnice a aktivní legitimace k uplatňování těchto práv. Čl. 4 písm. c) směrnice 2004/48/ES uvádí, že takové oprávnění náleží kolektivním správcům práv duševního vlastnictví, kteří jsou zároveň řádně uznáváni jako osoby oprávněné zastupovat nositele práv, v rozsahu povoleném použitelným právem a v souladu s tímto právem. Dle soudního dvora je pojem “použitelné právo” chápán

⁷⁶ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/48/ES ze dne 29. dubna 2004 o dodržování práv duševního vlastnictví.

jako odkaz na vnitrostátní právní předpisy i případně na unijní předpisy.⁷⁷ Pokud je tedy kolektivní správce považován vnitrostátními právními předpisy za subjekt mající přímý zájem na ochraně těchto práv a umožňují-li mu tyto předpisy vystupovat v řízení před soudem, jsou členské státy povinny přiznat mu oprávnění žádat o použití opatření, řízení a nápravných opatření stanovených směrnicí 2004/48/ES a aktivní legitimaci k uplatňování těchto práv před soudem.⁷⁸

K druhé předběžné otázce za první soudní dvůr uvedl, že nedisponuje dostatečnými poznatky pro určení, zda služba poskytovaná žalovaným spadá pod pojem služby informační společnosti dle směrnice č. 2000/31/ES⁷⁹ a přísluší tak národnímu soudu, aby toto ověřil. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí⁸⁰ soud uzavřel, že články 12 až 14 směrnice musejí být vykládány v tom smyslu, že se v nich stanovená omezení odpovědnosti vztahují na poskytovatele služby pronájmu a registrace IP adres umožňující anonymní používání názvů internetových domén za splnění předpokladu, že tato služba spadá do některé ze skupin služeb uvedených v těchto člácích a naplňuje všechny příslušné podmínky a pokud má činnost poskytovatele čistě technickou, automatickou a pasivní podobu.⁸¹ Toto znamená, že poskytovatel této služby nezná ani nekontroluje informace přenášené či ukládané jeho zákazníky, a nehraje aktivní roli tím, že jim umožňuje optimalizovat jejich činnost spočívající v provozování on-line prodeje.

⁷⁷ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁸ Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu.

⁸⁰ Rozsudky ze dne 23. března 2010, *Google France a Google*, C-236/08 až C-238/08, EU:C:2010:159; ze dne 15. září 2016, *Mc Fadden*, C-484/14, EU:C:2016:689; ze dne 12. července 2011, *L'Oréal a další*, C-324/09, EU:C:2011:474.

⁸¹ Bod 52 anotovaného rozhodnutí.

ZVEŘEJNĚNÍ OSOBNÍCH ÚDAJŮ NA WEBU - VYŘIZOVÁNÍ ŽÁDOSTI PODLE Z. 106/1999 SB.

Soud: Nejvyšší správní soud České republiky
Věc: 9 As 198/2018 – 37
Datum: 21. 8. 2018
Dostupnost: nssoud.cz

Původní žalovaný (později stěžovatel) Krajský úřad Libereckého kraje (dále jen „krajský úřad“) zveřejnil na svých webových stránkách dokument „Žádosti podané a vyřízené v režimu zák. č. 106/1999 Sb.“, který obsahoval osobní údaje (jméno, příjmení, datum narození, adresu trvalého pobytu a bydliště) žalobce. Tyto osobní údaje žalobce jsou současně zveřejněny v živnostenském rejstříku.⁸²

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka Liberec (dále jen „krajský soud“) rozhodoval o žalobě, ve které žalobce domáhal určení, že výše popsaným jednáním se vůči němu žalovaný dopustil nezákonného zásahu. Krajský soud rozhodl, že se nejedná o oprávněně zveřejněné údaje dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“) a současně nebyl dán souhlas žalobce dle § 3 odst. 6 tamtéž, a proto se jedná o nezákonný zásah. Proti tomuto rozhodnutí podal žalovaný kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.⁸³

Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, zda se jednalo o oprávněně zveřejněné údaje.

Zpracování osobních údajů správcem mimo rámec účelu, pro něž byly shromážděny, upravují zejména § 3 odst. 6), § 5 odst. 1 písm. f) a § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatel je správcem osobních údajů a jejich umístění na webové stránce je zpracováním

⁸² Odstavec 1 anotovaného rozhodnutí.

⁸³ Odstavce 2 a 3 anotovaného rozhodnutí.

osobních údajů dle § 4 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů.⁸⁴ Dále konstatoval, že zveřejnění osobních údajů, které je nutné uvést v žádosti o poskytnutí informace ze zákona, překračuje účel, pro který mohl stěžovatel poskytnuté osobní údaje zpracovávat.⁸⁵ Nejvyšší správní soud dále dovořil, že situaci nelze podřadit ani pod režim § 5 odst. 1 zákona o ochraně osobních údajů, jelikož subjekt nedal ke zpracování souhlas a ani se nejednalo o speciální případ dle § 3 odst. 6 tamtéž.⁸⁶ Ve vztahu ke zveřejnění osobních údajů žalobce v živnostenském rejstříku Nejvyšší správní soud konstatoval, že ani tento fakt nezakládá výjimku dle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně osobních údajů proto, že se jedná o zpracování za zcela jiným účelem, než je účel zveřejnění osobních údajů v rámci živnostenského zákona a dodal, že i veřejně dostupným osobním údajům je poskytována právní ochrana.⁸⁷

Na základě těchto argumentů Nejvyšší správní soud rozhodl, že zveřejnění osobních údajů v dokumentu je v rozporu se zákonem o ochraně osobních údajů a kasační stížnost zamítl.⁸⁸

KRITÉRIA ZÁVAŽNOSTI ZÁSAHU DO SOUKROMÍ A OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ PODLE E-PRIVACY SMĚRNICE

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-207/16 (Ministerio Fiscal)
Datum: 2. 10. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Španělská kriminální policie vyšetřovala loupež, při které byl oběti odcizen telefon. Pro identifikaci pachatelů chtěla využít telefonních čísel z aktivovaných SIM karet na daném telefonu, společně s osobními údaji o jejich

⁸⁴ Odstavec 25 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁵ Odstavec 26 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁶ Odstavec 27 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁷ Odstavec 29 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁸ Odstavec 31 anotovaného rozhodnutí.

majitelích. Proto požádala o uložení povinnosti poskytovatelům služeb elektronických komunikací data poskytnout.⁸⁹

Vyšetřující soudce žádost zamítl s odkazem na španělský zákon o uchování údajů o elektronické komunikaci a veřejných komunikačních sítích, podle kterého je předání údajů poskytovateli služeb elektronických komunikací omezeno na případy závažné trestné činnosti.⁹⁰ Státní zastupitelstvo podalo proti usnesení odvolání, argumentující alternativními kritérii pro určení závažnosti trestné činnosti podle trestního zákoníku. Jedním je spáchání kvalifikované trestné činnosti, druhým je horní hranice trestní sazby ve výši minimálně tří let. Odvolací soud však konstatuje, že hranice tří let odnětí svobody zahrnuje většinu trestných činů.⁹¹ Proto pokládá SDEU následující otázky: Lze závažnost trestných činů určit toliko s ohledem na trest, který lze za vyšetřovaný čin uložit? Pokud by určení závažnosti výlučně na základě trestní sazby vyhovovalo unijnímu právu, jaká by měla být její minimální hranice?⁹²

Směrnice o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací⁹³ („e-privacy směrnice“), navazující na obecnou úpravu ochrany osobních údajů, v čl. 15 odst. 1 uvádí, že členské státy mohou přijmout legislativní opatření nezbytná pro prevenci, vyšetřování, odhalování a stíhání trestných činů.⁹⁴

Posuzovanou otázkou tak bylo, zda spáchaná loupež odůvodňuje navrhovaný zásah do práv garantovaných čl. 7 a čl. 8 Listiny základních práv Evropské unie.⁹⁵ SDEU uvedl, že cíl opatření musí být úměrný závažnosti zásahu.⁹⁶ Protože se žádost týkala pouze telefonních čísel a totožnosti majitelů, a nikoliv komunikace uskutečněné prostřednictvím telefonu, ani jeho

⁸⁹ Body 19-20 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁰ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

⁹¹ Body 22-23 anotovaného rozhodnutí.

⁹² Bod 26 anotovaného rozhodnutí.

⁹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací.

⁹⁴ Bod 11 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁵ Bod 58 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁶ Bod 56 anotovaného rozhodnutí.

lokalizace, nejedná se o závažný zásah do soukromí dotčených osob. SDEU rozhodl, že za těchto okolností se nejedná o závažný zásah do základních práv, a proto podle unijního práva postačí zpřístupnění údajů odůvodnit cílem spočívajícím ve stíhání trestné činnosti. Není potřeba navíc kvalifikovat trestnou činnost jako „závažnou“.⁹⁷

Význam judikátu spočívá v nastavení hranice pro to, jaká činnost orgánů veřejné moci bude posuzována jako závažný zásah do soukromí a ochrany osobních údajů, a jaká činnost takový zásah nepředstavuje.⁹⁸ Rozhodnutí navazuje na případ *Tele2Sverige*⁹⁹, který se zabýval možností plošného uchovávání provozních a lokalizačních údajů na základě čl. 15 odst. 1 e-privacy směrnice.

ODPOVĚDNOST MAJITELE INTERNETOVÉHO PŘIPOJENÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-149/17 (*Bastei Lübbe*)

Datum: 18. 10. 2018

Dostupnost: curia.europa.eu

V roce 2010 došlo skrze P2P síť k nelegálnímu sdílení audioknihy, ke které vykonávala autorská práva společnost *Bastei Lübbe* coby výrobce zvukových záznamů. Společnost vyzvala *Michaela Strotzera*, skrze jehož IP adresu došlo ke sdílení, aby porušování autorských práv ukončil, nicméně bezvýsledně.¹⁰⁰

S cílem finančního odškodnění tak společnost podala proti *Strotzerovi* žalobu u obvodního soudu v Mnichově. Pro popření porušení autorských práv žalovaným a potenciální pluralitu subjektů u dané IP adresy (kterou využívali rodinní příslušníci žalovaného) však soud žalobu zamítl.¹⁰¹ Odvo-

⁹⁷ Body 59-62 anotovaných rozhodnutí.

⁹⁸ Bod 63 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁹ Rozsudek SDEU (Velkého senátu) ze dne 21. 12. 2016 ve spojených věcech C-203/15 a C-698/15 (*Tele2 Sverige*) – řízení o předběžné otázce.

¹⁰⁰ Body 12-14 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰¹ Bod 16 anotovaného rozhodnutí.

lací zemský soud však přiznal nárok společnosti, když z tvrzení žalovaného nevyplývalo, že by se činu dopustila třetí osoba. Navíc upozornil na to, že dle německé judikatury existuje sekundární důkazní břemeno majitele internetového připojení, tj. musí dokázat, kdo v daném okamžiku využil internetové připojení k porušení autorského práva, jinak platí domněnka odpovědnosti žalovaného.¹⁰²

Zemský soud v návaznosti na to podal předběžné otázky ohledně toho, zda pouhé uvedení rodinného příslušníka, které vylučuje odpovědnost majitele internetového připojení, vede k „účinné a odrazující“ sankci ve smyslu směrnice 2001/29/ES, jakožto i k „účinným“ opatřením k zajištění do držování práv duševního vlastnictví ve smyslu směrnice 2004/48/ES.

Po konstatování přípustnosti předběžných otázek Soudní dvůr zdůraznil maximu vysoké úrovně ochrany autorského práva, nutnost přiměřených sankcí a opatření, stejně jako připomněl jejich nutnou účinnost, přiměřenost a odrazující účinek.¹⁰³ Zároveň Soudní dvůr poukázal na vnitrostátní vyvratitelnou domněnku odpovědnosti majitele internetového připojení a eurokonformní výklad.¹⁰⁴ Soudní dvůr se navíc v kontextu případu zabýval právem na respektování soukromého a rodinného života.¹⁰⁵

Soudní dvůr dospěl k závěru, že dané směrnice brání vnitrostátní právní úpravě, podle níž majitele internetového připojení, jehož prostřednictvím byla sdílením souborů porušena autorská práva, nelze činit odpovědným, pokud uvede alespoň jednoho rodinného příslušníka, který měl možnost přístupu k tomuto připojení, aniž by tento majitel sdělil bližší podrobnosti o době, kdy tento rodinný příslušník uvedené připojení použil, a o povaze tohoto použití.¹⁰⁶

Soudní dvůr v zájmu účinnosti sankcí a opatření označil pouhé uvedení třetí osoby, která potenciálně mohla autorské právo porušit, jako nedosta-

¹⁰² Body 18 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹⁰³ Body 30-31 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁴ Body 35 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁵ Body 36 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁶ Bod 55 anotovaného rozhodnutí.

tečné. Tím utvrdil doktrínu autorskoprávní ochrany a zjednodušil aplikaci odpovědnostního režimu v obdobných případech.

CHUŤ NENÍ AUTORSKÝM DÍLEM

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Spojené věci: C-310/17 (Levola Hengelo)

Datum: 13. 11. 2018

Dostupnost: curia.europa.eu

V Nizozemsku byl v roce 2012 udělen patent na výrobní postup pomazánky Heksenkaas společnosti Levola. Konkurenční společnost Smilde v roce 2014 začala distribuovat výrobek „Witte Wievenkaas“. Ten podle společnosti Levola porušuje její autorská práva k chuti (sic!) dané pomazánky, proto podala proti společnosti Smilde žalobu.¹⁰⁷

Soud prvního stupně v Gelderland měl určit, zda chuť pomazánky je vlastním duševním výtvozem výrobce a požívá autorskoprávní ochrany, přičemž chuť konkurenčního výrobku je rozmnoženinou díla. Soud nároky žalující společnosti zamítl, neboť nebylo prokázáno, které prvky propůjčují chuti původní povahu a osobitost.¹⁰⁸ Odvolací soud pak s ohledem na judikaturu Nejvyššího soudu Nizozemska, podle které lze přiznat autorskoprávní ochranu vůni parfému, a judikaturu francouzskou, podle které naopak ne,¹⁰⁹ položil Soudnímu dvoru Evropské unie dvě předběžné otázky.

První otázka se týkala toho, zda unijní právo brání tomu, aby byla chuť potraviny jako vlastní duševní výtvor autora chráněna autorským právem, a to zejména s poukazem na Bernskou úmluvu a vnímatelnost zrakem nebo sluchem, nestálost potraviny a subjektivní vnímání chuti. V případě záporné odpovědi na tuto otázku byl Soudní dvůr tázán, jaké jsou požadavky na chuť jako autorské dílo, jaký je vliv receptury potraviny či jak erudovaně posuzovat shodnost a odlišnost chutí.

¹⁰⁷ Body 14-17 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁸ Body 18-19 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁹ Body 21-23 anotovaného rozhodnutí.

Po vymezení přípustnosti Soudní dvůr zdůraznil roli díla v kontextu směrnice 2001/29/ES, pojmové znaky autorského díla a příslušnou judikaturu, stejně jako upozornil na nutnost vyjádření duševního výtvoru.¹¹⁰ Soudní dvůr připomněl, že ač Evropská unie není smluvní stranou Bernské úmluvy, má dle Smlouvy WIPO autorském právu povinnost tuto úmluvu respektovat.¹¹¹ V návaznosti na to musí být předmět ochrany dostatečně přesně a objektivně identifikovatelný. To v případě chuti potraviny není naplněno, neboť její identifikace spočívá zásadně na subjektivních a proměnlivých pocitech a chuťových prožitcích.¹¹²

Soudní dvůr dospěl k závěru, že směrnice 2001/29/ES brání tomu, aby byla chuť potraviny chráněna autorským právem podle této směrnice a aby byla vnitrostátní právní úprava vykládána tak, že takové chuti přiznává ochranu z titulu autorského práva.¹¹³ Ke druhé otázce se Soudní dvůr pro nedůvodnost nevyjádřil.

Soudní dvůr napomáhá budovat doktrínu pojmových znaků autorského díla skrze odkazování na Bernskou úmluvu a nutnou objektivní identifikaci, kterou klade vedle doposud zastávané originality. Navíc napomáhá sjednotit do té doby roztržštěné závěry ohledně autorskoprávní ochrany vůně či chuti.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

¹¹⁰ Body 33 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹¹¹ Bod 38 anotovaného rozhodnutí.

¹¹² Body 39 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹¹³ Bod 46 anotovaného rozhodnutí.